

צוות צמיחה דמוגרפית, סיכום פגישה 2 מתאריך 22.2.2011

נוכחים: אוקסנה, נעה גיגי, יאיר, מיה, שירי, הגי

חסרים: ציפיץ, תמי

מוזמן: ניתאי קרן, מנחה מלווה

מהלך הפגישה:

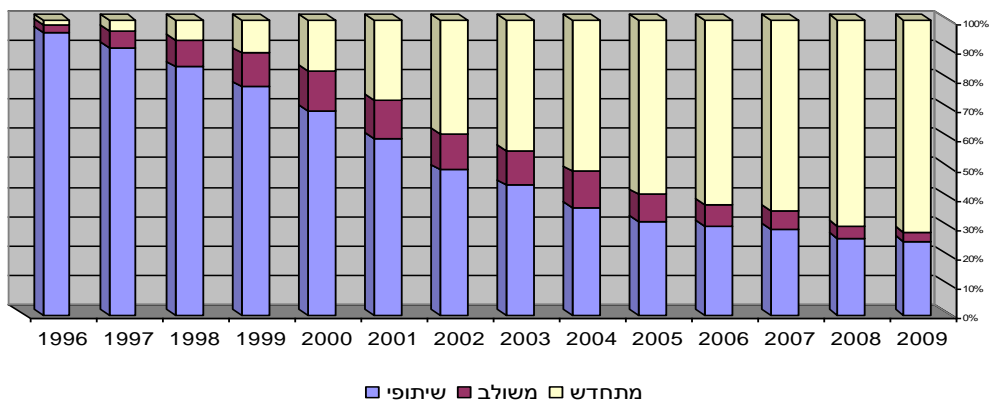
✕ במבחן המציאות לא ניתן להגדיר את המצב הדמוגרפי של צאלים כמשברי. המגמה בשנים האחרונות היא גדילה באוכלוסיה, אומנם איטית אבל אין מגמת קיטון באוכלוסיה הבוגרת, באוכלוסיית הילדים רואים מגמת ירידה.

✕ עלינו להגדיר חזון, מטרות ויעדים ברורים על מנת להרכיב "עיסקה" שתהיה ברורה למצטרפים הפוטנציאליים.

ריכוז תיאום הציפיות (תקציר הפגישה הקודמת)

- להביא עוד אנשים ולהרחיב את החברה
- להרחיב את הקהילה וכל הדרכים כשרות.
- ליצור מסלולים אטרקטיביים
- לאפשר קליטה שתשים דגש על עצמאות כלכלית ולא תשים מגבלות הקשורות לעקרונות והחלטות הקיבוץ
- שהתהליך לא יפגע בחברים
- שמי שיבוא לא יושב על הנכסים שלי
- פתרון שישרוד לאורך שנים, שיבטיח את זכויות ועתיד חברי הקיבוץ.
- לשים את הבנים בעדיפות ראשונה
- לפתוח לבני משק אופציות של תושבות או שכונה
- שזוגות צעירים יראו שיש אופציות
- לבחון קבוצות מסקטורים שונים
- פתרון שיביא אנשים איכותיים
- לייצר פתרונות לטווח הקצר ולטווח הארוך

מה קרה בתנועה הקיבוצית מבחינת מגמות ושינויים

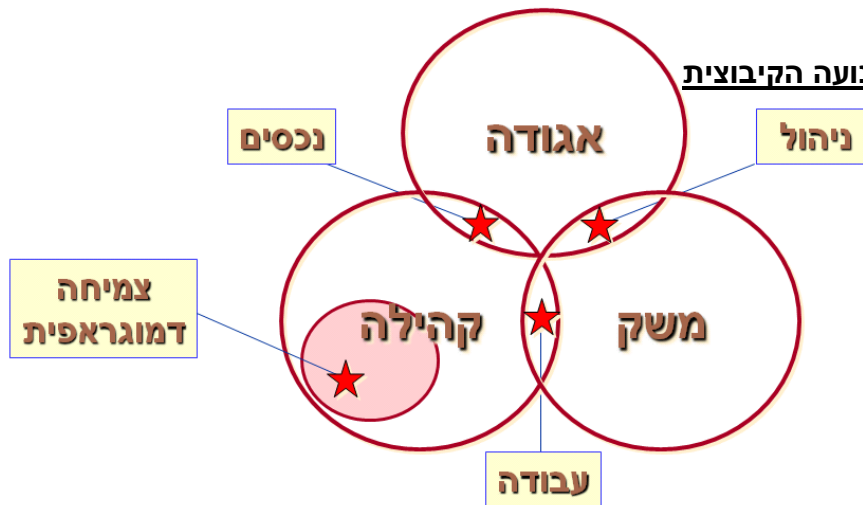

מגמות ושינויים בקיבוצים

- פעם, היה קיבוץ עם קהילה חד דורית, הקהילה היתה חיה, עובדת, ומנותקת מהסביבה.
- לאחר שנים, התחילות שנות ה-90 הופרדו המשק מהקהילה (אצלינו זה קרה ב-2006) לאחר שראו שיש צורך לנהל את הקיבוץ כפי שעסק משפחתי מתנהל. לאחר מכן הקימות אגודה/עסק משפחתי על מנת להגדיר את היחסים של המשפחה והעסקים שלה. בשלב הבא, כשהאוכלוסיה התבגרה החלו הקיבוצים לעסוק בצמיחה דמוגרפית על מנת לצרף עוד שותפים לעסקים/לקהילה

תיאור המצב הנוכחי בתנועה הקיבוצית

מה ההבדל בין חבר בקיבוץ שיתופי לבין חבר בקיבוץ מתחדש?

חבר בקיבוץ מתחדש

- חבר באגודה שיתופית קיבוץ ושותף בעסקיה ובחיי הקהילה
- מתפרנס ומכלכל את משפחתו באופן עצמאי
- משלם מס הכנסה כחוק וכן מיסי קהילה אחידים, ארנונה ומס איזון
- ביתו רשום על שמו
- בעל מניה אישית בעסקי הקיבוץ

חבר בקיבוץ השיתופי

- חבר באגודה שיתופית קיבוץ ושותף בעסקיה ובחיי הקהילה
- מעביר את משכורתו לקיבוץ
- נהנה מתקציב קיום ושירותים שקובע הקיבוץ ללא קשר לפרנסתו
- זכויותיו האישיות תלויות בהחלטות הקיבוץ ומצבו
- אין לו חלק אישי (על שמו) בנכסי הקיבוץ

מהו מעמד חבר בעצמאות כלכלית על פי רשם האגודות השיתופיות?

10. קיבוץ רשאי לקבוע בתקנונו הוראה ולפיה –

(1) הוא רשאי לסכם בכתב עם חבר כי החבר יכול שלא למסור את כל הכנסותיו לקיבוץ ובשל כך לא יהיה זכאי לסיפוק צרכיו בידי קיבוץ, ובלבד שהוא תורם לקיומה של הערבות ההדדית בסכומים ובשיעורים שקבע הקיבוץ (להלן – חבר בעצמאות כלכלית);

(2) הסכומים או השיעורים כאמור בפסקה (1) יכול שיהיו נמוכים יותר מהסכומים או השיעורים שמפרישים חברים שאינם חברים בעצמאות כלכלית, ובלבד שאם נקבע סכום או שיעור נמוך כאמור, לא יהיה החבר זכאי להשתתף בנכסי הקיבוץ או בהכנסותיו, אלא באופן יחסי לשיעור השתתפותו בערבות ההדדית לעומת חברי קיבוץ שאינם חברים בעצמאות כלכלית.

מהן הזכויות והחובות של חבר בעצמאות כלכלית?

חובות

- אחראיות אישית מלאה לפרנסה.
- אחראיות אישית מלאה לקיום כלכלת המשפחה.
- אחראיות אישית לפנסיה, לתנאים הסוציאליים ולביטוחים השונים של עצמו.
- מחויבות לתשלום מיסי הקיבוץ ככל שיידרש.
- אחריות לבנות ו/או לקנות את ביתם בקיבוץ.

○ זכויות

- החבר בעצמאות כלכלית שותף מלא בקהילה.
- החבר בעצמאות כלכלית שותף בקרן לעזרה הדדית עם שאר חברי הקיבוץ.
- לחבר בעצמאות כלכלית זכויות בדירתו הכוללות אפשרויות סחירות והורשה המותנים במגבלות שמגדיר הקיבוץ.
- החבר בעצמאות כלכלית מקבל זכות על מגרש (עם או בלי דירה עליו) לצרכי שיוך עתידי.

○ זכויות עתידיות

- רישום המגרש על שם החבר במנהל
- לחבר בעצמאות כלכלית אופציה ללקניית זכויות מניה בעסקי הקיבוץ לכשיוחלט כך

☒ מהו היום קובע?

עפ"י תקנון הקיבוץ ותקנות האגודות השיתופיות (חברות), חברותו של חבר בקיבוץ פוקעת עם עזיבתו. לאחר עזיבתו מאבד הוא את זכויותיו כחבר, למעט זכותו לדמי עזיבה בהתאם לוותק ולמצבו המשפחתי. כמו כן קובע התקנון, כי החברות פוקעת עם הפטירה. לאור העובדה כי נכסי הקיבוץ אינם שייכים לחבריו, הרי שיורשי הנפטרים אינם יורשים זכויות בנכסי הקיבוץ.

"היום הקובע" הוא יום ספציפי ומוגדר אשר זכויות החברים בנושא שיוך נכסים/דירות משתנה. ("לפניו" ו"אחריות" הזכויות משתנות)

* היום הקובע קשור לתקנה 751/ 979 של מנהל מקרקעי ישראל
* חומר נוסף ניתן לקרוא באינטרנט (חפשו ב"גוגל" היום הקובע/תקנה 751/תקנה 979...)

☒ הרחבה קהילתית מה ניתן ללמוד ממנה?

החלטות המנהל הרעו עם השנים את אפשרות הקיבוץ להנות מההרחבה:

- ☒ הקיבוץ אינו רשאי להרוויח מההרחבה (בג"צ הקשת המזרחית).
 - ☒ הקיבוץ אינו יכול להפריש סכומים משמעותיים להשוואת תשתיות (החלטה 1180)
 - ☒ הקיבוץ מוגבל ביכולתו למיין את המועמדים להרחבה (בג"צ קציר)
 - ☒ 'הרעת התנאים' ומגמת ההתערבות בחצרו של הקיבוץ, בזכויותיו ובנכסיו צפוי שעוד תימשך.
- הניסיון הנצבר בקיבוצים מלמד על קשיים חברתיים ביצירת קהילה הומוגנית הנובעים בעיקרם ממעמד התושבות:

- ☒ מצב של 'פיצול ועדים' מחדד את ניגודי העניינים ומקשה
- ☒ את האפשרות לגבש הסכמות ולייצר החלטות קהילתיות מחייבות
- ☒ קיום מערכת שירותים בקיבוץ יוצרת יחסי ספק לקוח בין ההרחבה לקיבוץ
- ☒ יש קושי לגבות כספים מעבר למיסי הועד המקומי היות כל חברי הקהילה בעלי סטטוס משפטי אחד

- ☒ החירות למיין וקבלה ללא איומי ועדות ערר במנהל
- ☒ ניתן לגבות דמי קבלה מבלי להיחשד בגביית "כספים אסורים"
- ☒ זהו מעמד הגוזר אחריות ומחויבות לתרומה לחיי הקהילה

האתגרים העיקריים לקיבוץ

- ☒ לסגור את מחויבויות העבר לפני שממשיכים לעבר העתיד
- ☒ לדעת לאן הולכים ולאן מתכוונים להגיע
- ☒ להבין את התמונה הרחבה ואת האפשרות ל – Win Win
- ☒ לראות במהלך הזדמנות ולהיות מוכנים לשינוי גדול לטובה
- ☒ להיות מוכנים להיפתח, לוותר וללמוד
- ☒ להיות מסוגלים לנהל את מורכבות התהליך

☒ השוואה בטבלא לגבי הסטטוסים השונים והזכויות

הנושא	הסעיף	חבר בקיבוץ שיתופי	חבר בעצמאות כלכלית	תושב בהרחבה
חברות	חבר באגודה השיתופית קיבוץ	✓	✓	
חברות	חבר באגודה המוניציפאלית	✓	✓	✓
חברות	זכות לבחור ולהיבחר בקיבוץ	✓	חלקית	
חברות	זכות לבחור ולהיבחר לועד המקומי	✓	✓	✓
קליטה	תקופת מועמדות	✓		
קליטה	ועדת קבלה (מיון)	✓	✓	✓
קליטה	בחירה בקלפי	✓	✓	
קליטה	דמי קבלה	✓	✓	
דירור	מימון הבית/בנייה ע"ח הקיבוץ	✓		
דירור	מימון הבית/בנייה ע"ח הנקלט		✓	✓
דירור	שיוך דירור עם הקיבוץ	✓	✓	
דירור	שיוך דירות עם ההגעה			✓
דירור	אפשרות סחר והורשה	✓	✓	✓
דירור	חוברת מגורים בקיבוץ	✓	✓	
ערבות הדדית וזכויות בנכסים	ערבות מלאה	✓		
ערבות הדדית וזכויות בנכסים	ערבות חלקית	✓	✓	
ערבות הדדית וזכויות בנכסים	שותפות בנכסים	✓	✓	✓
ערבות הדדית וזכויות בנכסים	זכויות בנכסים	✓	✓	

לסיכום,

למדנו מושגים, הבהרנו נקודות והבדלים בין הסטטוסים השונים הקיימים. מה ניתן ללמוד מקיבוצים אחרים, ...?

קיבוצים שלא עסקו בצמיחה דמוגרפית והתחילו תהליך ערכי, הגדירו חזון מטרות ויעדים לא יכלו להרכיב "עסקה" טובה עבור נקלטים פוטנציאליים. מצבה של צאלים היום "מאוזן מבחינה דמוגרפית, מצבה הכלכלית במגמת שיפור. ניתן להביט קדימה ולראות צורך מהותי לעיסוק בתחום.

השיבה הבאה מוקדשת ל SWOT לכל אחד מהמודלים

חוזקות - Strength הגדרת נקודות החוזק בכל אחת מהאופציות, כלפי פנים וכלפי חוץ	חולשות - Weaknesses הגדרת נקודות החולשה מנקודת מבט פנימית ובעיקר מנקודת מבטם של הלקוחות ושל המתחרים
הזדמנויות - Opportunities הזדמנות היא כל תנאי חיצוני או פנימי היכול להשפיע באופן חיובי על הפרמטרים הקריטיים להצלחה	איומים - Threats איומים הם מצבים ותנאים חיצוניים העלולים להרע את המצב ולהשפיע באופן שלילי על הפרמטרים הקריטיים להצלחה

1. קליטה לקיבוץ שיתופי
2. קליטה של חבר בעצמאות כלכלית
3. קליטה על ידי תושבים בהרחבה
4. קליטה של שוכר דירה